

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 26/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till utsökningsbalk och lag om verkställighet av skatter och avgifter samt vissa lagar som har samband med dem

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 september 2006 en proposition med förslag till utsökningsbalk och lag om verkställighet av skatter och avgifter samt vissa lagar som har samband med den (RP 83/2006 rd) till lagutskottet för beredning.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat

- lagmotion LM 133/2003 rd med förslag till lag om ändring av lagen om preskription av skuld (Kimmo Kiljunen /sd m.fl.), som överfördes från ekonomiutskottet till lagutskottet den 6 oktober 2006,
- lagmotion LM 33/2004 rd med förslag till lag om ändring av 3 kap. i utsökningslagen (Toimi Kankaanniemi /kd m.fl.), som sändes till utskottet den 1 april 2004,
- lagmotion LM 57/2006 rd med förslag till lag om ändring av lagen om preskription av skuld (Kauko Juhantalo /cent), som sändes till utskottet den 27 september 2006,
- åtgärdsmotion AM 32/2004 rd om minderårigas skydd mot skrupelfria vårdnadshavare (Christina Gestrin /sv m.fl.), som sändes till utskottet den 28 april 2004 och
- åtgärdsmotion AM 117/2004 rd om borgenärers, pensionärers och gäldenärers ställning vid utsökning (Lauri Oinonen /cent),

som sändes till utskottet den 4 februari 2005.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet, förvaltningsutskottet och ekonomiutskottet lämnat utlåtanden i saken. Utlåtandena (GrUU 42/2006 rd, FvUU 47/2006 rd och EkUU 29/2006 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Tuula Linna och lagstiftningsråd Tatu Leppänen, justitieministeriet
- överinspektör Panu Pykönen, finansministeriet
- regeringssekreterare Anne Kumpula, social- och hälsovårdsministeriet
- hovrättsråd Matti Rintala, Helsingfors hovrätt
- förvaltningsrättsdomare Aarne Reiman, Tavastehus förvaltningsdomstol
- häradsfogde Visa Kallio, exekutionsverket i Helsingfors härad
- ledande häradsfogde Juhani Haapamäki, exekutionsverket i Jyväskylä härad
- utvecklingschef Ulla Peltola, länsstyrelsen i Västra Finlands län
- lääninlakimies Iris Hyytinen, länsstyrelsen i Östra Finlands län
- häradsskrivare Eila Keränen, magistraten i Uleåborg

- överinspektör Tuija Vigren, Skattestyrelsen
- biträdande direktör Outi Haunio-Rudanko, Konsumentverket
- specialforskare Antti Ihamäki, Konkurrensverket
- jurist Johanna Aalto, barnombudsmannens byrå
- advokat Tuomas Lehtinen, Finlands Advokatförbund
- biträdande direktör Leena Linnainmaa, Centralhandelskammaren
- ordförande Timo Mäki, Suomen Perimistomistojen Liitto ry
- skadeförsäkringschef Hannu Ijäs, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund r.f.
- vice ordförande Kristian Vuorilehto, Luottomiehet — Kreditmännen ry
- häradsfogde Lauri Kykkänen, Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry
- vice ordförande Lauri Kykkänen, Häradsfogdarna i Finland rf
- direktör Erkki Kontkanen, Bankföreningen i Finland rf
- ordförande Harri Lepolahti, Suomen Ulosottomiesten yhdistys JHL ry
- direktör Rauno Vanhanen, Företagarna i Finland rf
- professor Matti Rudanko och ordförande Reijo Sivén, Katakombista elämään kansanliike ry
- professor Erkki Havansi
- professor Urpo Kangas
- professor Ari Saarnilehto.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- inrikesministeriet
- Tammerfors tingsrätt
- Finlands Kommunförbund
- Avustavat ulosottomiehet ja haastemiehet ry
- Oikeushallinnon henkilökunta OHK ry
- Suomen Rahoitusyhtiöiden Yhdistys ry.

Dessutom har ett flertal organisationer och enskilda medborgare tillställt utskottet sina ställningstaganden.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Regeringens proposition

I propositionen föreslås en utsökningsbalk som ska upphäva utsökningslagen från 1895. Propositionen bygger till stor del på tidigare delreformer av utsökningslagen.

Utsökningsbalken föreslås bli kompletterad med en bestämmelse om skuldansvarets maximilängd. En fordran preskriberas slutgiltigt efter det att tidsfristen för utsökningsgrunden (15 eller 20 år) har löpt ut. Domstolen ska på vissa villkor kunna förlänga tidsfristen med tio år.

De viktigaste bestämmelserna om den nya utsökningsorganisationen i två steg ska tas in i utsökningsbalken. I bestämmelserna om utsökningsdistrikten föreslås sådana ändringar som medger större lokala enheter än i dag. Det riksomfattande centrala ämbetsverket ska vara ett förvaltningsämbete som sköter merparten av de uppgifter som justitieministeriet i dag har hand

om. Länsstyrelsen är mellaninstans för vissa uppgifter som nu ska tas över av ämbetsverket. Närmare bestämmelser om utsökningens centralförvaltning utfärdas genom en senare lag.

Utmätningssmannen ska enligt förslaget anmäla till förmyndarmyndigheten när ett utsökningsärende som baserar sig på en dom i tvistemål har väckts mot en person som inte har fyllt 18 år. En liknande anmälan ska göras när skatter drivs in vid utsökning av en minderårig. Uppgifter om personer som inte fyllt 15 år ges inte ut för kreditupplysning.

Lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg ska ersättas med en ny lag om verkställighet av skatter och avgifter. Bestämmelser i den gamla lagen kommer att finnas kvar i justerad form i den nya.

Bestämmelserna om säkringsåtgärder i rättegångsbalken preciseras då det gäller säkerhet

som ställs hos utmätningsmannen. I lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet tas en bestämmelse in om att utmätningsmannen får ge borgenären information som behövs för talan om förlängning av utsökningsgrundens tidsfrist.

Med anledning av den nya utsökningsbalken och lagen om verkställighet av skatter och avgifter föreslås dessutom vissa ändringar i andra lagar.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft från början av 2008. Det ska föreskrivas särskilt genom lag om ikraftträdandet av bestämmelserna om utsökningens centralförvaltning.

Lagmotionerna

I lagmotion LM 133/2003 rd föreslås att lagen om preskription av skuld ändras så att en penningsskuld preskriberas 15 år efter det att en dom som vunnit laga kraft eller någon annan jämförlig utsökningsgrund har meddelats om skulden. En penningsskuld preskriberas dock senast 20 år efter det att skulden förfallit till betalning. Vid missbruk ska domstolen kunna förlänga preskriptionstiden med tio år.

I lagmotion LM 33/2004 rd föreslås en sådan ändring i utsökningslagen att gäldenären ska beredas tillfälle att bli hörd, om inte utsökningsgrunden i original eller som myndighetskopia har fogats till utsökningsansökan. Om fordran

grundar sig på ett vanligt skuldebrev som har kommit bort eller som av någon annan anledning inte kan fogas till ansökan, kan utmätningsmannen utföra verkställighet bara om gäldenären inte motsätter sig verkställighet. När fordran har drivits in ska sökanden utan dröjsmål tillställa gäldenären det ogiltigförklarade skuldebrevet.

I lagmotion LM 57/2006 rd föreslås att lagen om preskription av skuld ska ändras så att en penningsskuld preskriberas 12 år efter det att utsökning av skulden eller grunden har börjat. Tidsfristen för preskription förlängs till 15 år från den 1 mars 2008. En penningsskuld preskriberas dock senast 20 år efter det att skulden förfallit till betalning.

Åtgärdsmotionerna

I åtgärdsmotion AM 32/2004 rd föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att utreda hur minderåriga bättre kan skyddas för sådant icke-frivilligt ägande som ger upphov till offentligrettsliga utgifter eller löpande kostnader som, om de inte betalas, kan få långvariga och oskäliga konsekvenser för de minderåriga.

I åtgärdsmotion AM 117/2004 rd föreslås att regeringen vidtar åtgärder för att höja nedre gränsen för inkomster som går till utmätning när det gäller medborgare som hamnat i en skuldfälla som borgenärer men också som gäldenärer.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

1 Allmänt

Propositionen är den fjärde och sista fasen av en totalöversyn av utsökningslagstiftningen. De bestämmelser i utsökningslagen som reviderats i de tidigare faserna av totalöversynen lyfts över till den nya utsökningsbalken och utsökningslagen från 1895 upphävs.

Den föreslagna utsökningsbalken bygger visserligen i långa stycken på tidigare delreformer, men den innehåller också betydande reformer.

De nya bestämmelserna ska göra utsökningsorganisationen lämpligare och effektivare. De bestämmelser om tidsfristen för utsökningsgrundens verkställbarhet som godkänts i den andra fasen av totalöversynen vidareutvecklas. Nu föreslås det bli föreskrivet att en fordran preskriberas också materiellt när tidsfristen för utsökningsgrunden löper ut. Därmed klarnar och förbättras gäldenärernas situation. Meningen är att skydda minderåriga mot ogrundad skuldsättning genom att föreskriva att utmätningsmannen är skyldig att anmäla till förmyndarmyndigheten när ett utsökningsärende som gäller en minderår-

ig har blivit anhängigt. Dessutom kommer bestämmelserna om utsökning av bl.a. skatter och andra offentliga fordringar att ses över.

Genom den sista fasen av totalöversynen har man skapat en modern och klar utsökningslagstiftning. Bestämmelserna i utsökningsbalken ska bidra till en utsökning som betjänar kredit-samhället, som väger upp effektivitets- och skälighetsaspekter mot varandra och som ger behöriga garantier för att rättsskyddet tillgodoses.

Med hänvisning till propositionens motive-ring och annan utredning finner utskottet propositionen angelägen och lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslagen med vissa kommentarer och ändringsförslag.

2 Reformen av utsökningsorganisationen

2.1 Lokalförvaltningen

I propositionen föreslås att bestämmelserna om utsökningens lokalförvaltning ändras så att det ska gå att inrätta större utsökningsdistrikt. Meningen är att minska antalet utsökningsdistrikt från 51 till 22. I samtliga distrikt ska utsökning-
en skötas av ett separat exekutionsverk

Förvaltningsutskottet tillstyrker förslaget i sitt utlåtande. Det anser att en förstoring av utsökningsdistrikten möjliggör specialisering och en mer omfattande specialindrivning i komplicerade utsökningsärenden. Personalutbildning och personalförvaltning kan också ordnas effektivare i ett större distrikt. Dessutom kan omorganiseringen leda till bättre samordning av utsökningspraxis och rättsskipningsavgöranden. Enligt utskottets uppfattning är det väsentliga att den lokala utsökningsförvaltningen också i framtiden kan sköta sina utsökningsuppdrag effektivt och kvalitativt samt svara för att servicen finns tillgänglig i olika delar av landet.

Också grundlagsutskottet understryker i sitt utlåtande att tillgången till utsökningstjänster måste fungera regionalt.

Lagutskottet omfattar förvaltningsutskottets syn på fördelarna med större distrikt och de allmänna målen för en fungerande lokalförvaltning av utsökningen. Med tanke på en säker regional tillgång på tjänster är det positivt att det i

utsökningsbalken föreslås en bestämmelse om att förvaltningsämbetet, som svarar för centralförvaltningen av utsökningen, särskilt ska sörja för den regionala tillgången på utsökningstjänster. Men lagutskottet inskräpper att den regionala tillgången på tjänster framför allt måste tillses redan när det fattas beslut om exekutionsverkens verksamhetsområden och verksamhetsställen.

Utskottet noterar att personalens villkor inom utsökningsväsendet har tillgodosetts på behörigt sätt genom övergångsbestämmelser.

Utskottet tillstyrker därmed de föreslagna bestämmelserna om utsökningens lokalförvaltning, men med de justeringar som förs fram längre fram i detaljmotiveringen.

2.2 Hur de språkliga rättigheterna tillgodoses

Lagutskottet omfattar grundlagsutskottets utlåtande om att när de lokala exekutionsverkens verksamhetsområden och verksamhetsställen organiseras ska det ses till att de språkliga rättigheterna enligt grundlagens 17 § tillgodoses.

Regeringen framhåller i propositionen (s. 21/I) att det genom intern arbetsfördelning inom distrikten garanteras att det i de större distrikten kan erbjudas service också på svenska på det sätt som språklagstiftningen kräver. En sammanslagning av distrikten leder till att fler distrikt än tidigare blir tvåspråkiga. I de tvåspråkiga distrikten kan man för att garantera de språkliga rättigheterna utnyttja systemet med ansvarig utmättningsman så att service ges på nationalspråken beroende på om gäldenären är finsk eller svenskspråkig.

Utskottet tillstyrker planerna. Hur arbetet organiseras internt i ett utsökningsdistrikt kan så vitt utskottet kan se betyda t.ex. att svenskspråkiga gäldenärers ärenden i ett stort exekutionsverk med flera avdelningar kan koncentreras till en avdelning, om den lösningen förefaller lämplig.¹

Utskottet anser ändå inte att de här organisatoriska arrangemangen nödvändigtvis räcker till

¹ Se 18 a § 3 mom. i tingsrättslagen (581/1993) om tingsrätterna.

för att tillgodose utsökningsklienternas språkliga rättigheter. Färre utsökningsdistrikt kan nämligen leda till att en del av de nuvarande distrikten där majoritetsspråket inom verksamhetsområdet är svenska slås ihop med distrikt där majoritetsspråket är finska.² Det påverkar i sin tur kraven på personalens språkkunskaper. Med anledning av detta hänvisar utskottet till regeringens proposition om reformen av åklagarväsendets lokalorganisation och sitt betänkande (LaUB 19/2006 rd — RP 84/2006 rd) om den.

I den propositionen konstateras (s. 15/I) att den nya organisationen leder till att det kommer att finnas åklagarämbeten vars servicebyråer skiljer sig från varandra i fråga om språklig indelning. Därför är det meningen att utifrån lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003) genom förordning föreskriva särskilda krav på kunskaper i svenska för en del av åklagarna.

I sitt betänkande om propositionen ansåg utskottet (s. 4/II) att en sådan åtgärd i sig är mycket viktig men att den inte ensam räcker till för att tillgodose de språkliga rättigheterna. Den som har behov av den lokala åklagarens tjänster tar nämligen oftast först kontakt med den behöriga enhetens kanslipersonal och därför bör också kanslipersonalen ha tillräckliga språkliga färdigheter att handleda och bistå alla klienter på det sätt som en god service förutsätter oberoende av klienternas eget språk. Utskottet menade att det därför måste ses till när det lokala åklagarväsendet organiseras att åklagarna har behövliga språkkunskaper och dessutom att den övriga personalen vid en lokal enhet har sådana språkkunskaper som motsvarar behoven inom verksamhetsområdet.

Utskottet anser att synpunkterna på kraven på personalens språkkunskaper inom åklagarväsendets lokalorganisation analogt bör beaktas i bestämmelserna om språkkunskapskraven för personalen inom utsökningens lokalorganisation.

Vid utfrågningen av sakkunniga har det påpekats att den svenskspråkiga benämningen på ämbetsverket, "exekutionsverk" är föråldrad. Det faller sig naturligt att frångå den när den nya utsökningsbalken stiftas och utsökningens lokalförvaltning ses över. Utskottet föreslår att benämningen ersätts med en modern benämning, "utsökningsverk". För att det inte ska uppstå onödiga kostnader kan exekutionsverkets gamla svenska namn i förekommande fall användas i namnskyltar, blanketter och andra liknande sammanhang under en skälig övergångsperiod.

2.3 Utsökningens centralförvaltning

Regeringen föreslår att utsökningens mellanstegsförvaltning ska slopas. De förvaltningsuppgifter i mellaninstans som länsstyrelserna nu har ska flyttas över till ett förvaltningsämbete för utsökningen som inrättas längre fram. Förvaltningsämbetet ska också ta över justitieministeriets nuvarande uppgifter i samband med den operativa styrningen av utsökningen.

Förvaltningsutskottet anför i sitt utlåtande att koncentrationen av förvaltningen och den operativa ledningen till det nya förvaltningsämbetet möjliggör specialisering och effektivare utnyttjande av resurserna. När de lokala utsökningsenheterna minskar till 22 finns det inte längre någon grund för en regionförvaltning. Utskottet finner inte heller skäl för att lägga ut en landsomfattande uppgift på en enskild länsstyrelse.

Lagutskottet omfattar förvaltningsutskottets syn och förordar att utsökningens centralförvaltning organiseras på föreslaget vis. Samtidigt understryker utskottet att förvaltningsämbetet bara sköter den administrativa allmänna ledningen, styrningen och tillsynen av utsökningsverksamheten. Den nya centralförvaltningsmodellen begränsar därmed inte utmätningsmannens prövningsrätt i enskilda utsökningsärenden.

3 Preskription av skuld på grund av att utsökningsgrundens tidsfrist löpt ut

3.1 Allmänt

Regeringen föreslår att en privatpersons skuld i regel ska preskriberas 15 år efter den slutgiltiga

² Se slutrapporten från länsstyrelsens arbetsgrupp i Västra Finlands län 2006: "Ruotsinkielisen palvelun turvaaminen ulosotossa — huomioon ottaen laissa säädetyt kielelliset oikeudet", s. 5 ss.

utsökningsgrunden gavs. Men preskriptionstiden är 20 år om också borgenären är en privatperson eller om en ersättningsfordran grundar sig på ett brott för vilket gäldenären har dömts till fängelse eller samhällstjänst. Gäldenärens betalningsskyldighet upphör på grund av preskription. Det betyder att skulden inte kan drivas in genom utmätning eller privat. Den kan inte heller utmätas ur gäldenärens dödsbo.

Preskription kan enligt de föreslagna bestämmelserna inte avbrytas. Men domstolen kan på borgenärens talan förlänga tidsfristen med tio år, om gäldenären på det sätt som specificeras i lagen har förfarit olämpligt mot borgenärerna.

Förslaget avser som sagt att utveckla de bestämmelser om tidsfristen för utsökningsgrundens verkställbarhet som tagits in i lagen i samband med den andra fasen av totalreformen av utsökningslagstiftningen. När utskottet behandlade regeringens proposition om den konstaterade det att en lagstiftning som innebär att utsökningsgrunden förlorar sin verkställbarhet utan att fordran samtidigt preskriberas väcker en lång rad frågor om konsekvenserna och rättsverkningarna (LaUB 34/2002 rd). Därför anser utskottet att den föreslagna lagstiftningen behövs och är ett motiverat verktyg för att lösa redan tidigare förutsedda problem. Den skapar klarhet i gäldenärens ställning efter det att utsökningsgrundens tidsfrist har löpt ut.

Överskuldssatta personer måste ofta ty sig till sociala förmåner på samhällets bekostnad. Enligt utredning till utskottet är t.ex. många av dem som långa tider lever på utkomstskydd för arbetslösa överskuldssatta. Utdragna ekonomiska svårigheter skapar dessutom ofta sociala problem och problem med hälsan. Vetskapen om att skuldansvaret har en slutpunkt, också om den ligger långt i framtiden, bidrar så vitt utskottet kan se till att förebygga sådana problem. Att det finns ett slut på skuldansvaret uppmuntrar också gäldenärerna till normal aktivitet i samhället och motarbetar den grå ekonomin. Det faktum att skuldansvaret är tidsbestämt motverkar alltså i det stora hela skadorna och kostnaderna för både enskilda människor och samhället på många sätt.

De föreslagna preskriptionstiderna är så långa att skuldansvarets tidsbundenhet så vitt utskottet kan se inte är någon risk för gäldenärernas betalningsmoral. Dessutom bör det noteras att preskriptionstiden kan förlängas om gäldenären agerar klandervärt.

Ekonomiutskottet förordar i sitt utlåtande de föreslagna bestämmelserna. Grundlagsutskottet anser i sin tur att bestämmelserna kan anses ha acceptabla och socialt tungt vägande skäl med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna.

Lagutskottet tillstyrker därmed de föreslagna bestämmelserna. Men det föreslår en del justeringar i bestämmelserna. De redovisas längre fram i detaljmotiveringen.

3.2 Avgränsning till skulder med en utsökningsgrund

Den föreslagna preskriptionsbestämmelsen gäller bara fordringar som man har fått en utsökningsgrund på. I lagmotion LM 133/2003 rd föreslås en sekundär bestämmelse om att en skuld alltid preskriberas senast 20 år efter det att skulden förfallit till betalning. Ekonomiutskottet föreslår i sitt utlåtande att lagutskottet avgör frågan om slutgiltig preskription också av sådana skulder som inte omfattas av bestämmelserna om tidsfristen för verkställbarhet i utsökningsbalken.

Lagutskottet konstaterar att en preskriptionstid som börjar löpa från det att skulden förfaller till betalning och som inte går att avbryta innebär en betydande förändring i den nuvarande privaträttsliga lagstiftningen. Det skulle kräva en omsorgsfull lagberedning och bl.a. grundlig utredning av hur en sådan preskription inverkar på gäldenärernas och borgenärernas situation och utlåningssystemet över lag. Bestämmelserna måste bedömas också mot egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen. Därför förordar lagutskottet i det här sammanhanget en avgränsning i linje med propositionen.

3.3 Bestämmelserna i relation till skuldsanering

Lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) uppfyller delvis samma syften som

den nu föreslagna lagstiftningen om preskription. Men det finns betydande skillnader mellan systemen. Skuldsanering är ett övergripande förfarande som omfattar en gäldenärs alla skulder och som för att inledas alltid kräver ett domstolsbeslut i varje enskilt fall. Den involverar alltså bara en rätt begränsad grupp gäldenärer. De nu aktuella preskriptionsbestämmelserna är däremot generella och omfattar alla privatpersoner som är gäldenärer. Å andra sidan tillämpas de nya bestämmelserna på enskilda skulder, inte gäldenärer.

Vid skuldsanering är betalningsprogrammet för vanliga skulder normalt fem år. För säkerhetsskulder kan betalningsprogrammet emellertid ta över 15 år. Den föreslagna lagstiftningen kan därmed leda till att den säkerhetsskuld som ska betalas enligt betalningsprogrammet vid skuldsanering preskriberas innan programmet upphör. Utskottet ser ändå i princip inget problem här, för också en preskriberad skuld kan utifrån 16 § 1 mom. i lagen om preskription av skulder (728/2003, nedan *preskriptionslagen*) drivas in ur den egendom som gäldenären ställt som säkerhet. I praktiken innebär bestämmelserna enligt utskottets förmenande att betalningsprogrammet i skuldsaneringen förblir i kraft oberoende av att den säkerhetsskuld som ska betalas preskriberas på grund av att tidsfristen för utskökningsgrunden löper ut. Om gäldenären försummar betalningsprogrammet kan skulden enligt 42 § 1 mom. i lagen om skuldsanering för privatpersoner tas ut på säkerhetens värde.

3.4 Bоргensmannens ställning

Utskottet har speciellt tagit upp borgensmannens ställning när det behandlat propositionen. Det föreslår att bestämmelserna kompletteras för att trygga borgensmannens ställning när tidsfristen för utskökningsgrunden förlängs för huvudgäldenären. Utskottet redogör närmare för sina förslag i detaljmotiveringen.

Utskottet har dessutom sett på situationen för de borgensmän som efter att ha betalat skulden för huvudgäldenären själva blivit borgenärer i relation till huvudgäldenären. För en sådan borgensman kan det förefalla oskäligt att också hans

regressfordringar på huvudgäldenären preskriberas enligt de föreslagna bestämmelserna.

Men efter övervägande har utskottet stannat för att det inte är motiverat att ta in undantagsbestämmelser om preskription av regressfordringar i lagen. Om regressfordringar permanent eller ens för en viss övergångsperiod undantas från tillämpningen av preskriptionsbestämmelserna blir lagstiftningen synnerligen komplicerad och svårtillämplig. Undantagsbestämmelser skulle också betyda svåra gränsdragningar och likställdhetsproblem i förhållande till övriga privatpersoner i borgenärsställning, inte minst till brottsoffer som är berättigade till ersättning på grund av personskada. Ur gäldenärens synvinkel innebär undantagsbestämmelserna att de problem för vilka de föreslagna preskriptionsbestämmelserna över huvudtaget är tilltänkta står kvar. Utskottet påpekar dessutom att det för en privat borgenär redan nu föreslås en längre indrivningstid än normalt, dvs. 20 år, som dessutom kan förlängas med tio år om gäldenären genom otillbörliga förfaranden försöker undvika verkställighet.

3.5 Information och uppföljning

Enligt utskottets mening är det mycket viktigt att justitieministeriet effektivt informerar om de nya preskriptionsbestämmelserna och deras konsekvenser för borgenärer, gäldenärer och borgensmän. Ministeriet bör lämpligen använda sig av flera informationskanaler, inbegripet information på nätet, och då särskilt ta fasta på en klar och för allmänheten lättfattlig framställning. De nya bestämmelserna kan göras lättare att förstå t.ex. genom exempelfall.

Justitieministeriet bör noga ge akt på hur de nya preskriptionsbestämmelserna tillämpas och efter en tillräckligt lång uppföljningsperiod göra en samlad bedömning av konsekvenserna för borgenärernas och gäldenärernas samt övriga skuldansvarigas, som borgensmännens, situation. En fråga som kan vara bra att utreda i sammanhanget är om lagstiftningen om preskription av skuld behöver vidareutvecklas t.ex. genom att föreskriva att bestämmelserna om preskription

som inte kan avbrytas också ska omfatta fordringar som saknar utsökningsgrund.

4 Skydd av minderåriga för obefogad skuldsättning

Regeringen föreslår att utmätningsmannen ska göra en anmälan till förmyndarmyndigheten när ett utsökningsärende som grundar sig på en dom i tvistemål har väckts mot en person som inte har fyllt 18 år. Motsvarande anmälan ska också göras när skatter tas ut hos en minderårig genom utsökning. Enligt propositionens motivering (s. 24/I) är det meningen att förmyndarmyndigheten tar kontakt med den minderårigas vårdnadshavare och utreder varför den minderåriga har blivit betalningsskyldig.

För att skydda minderåriga föreslås dessutom att intyg ur utsökningsregistret inte lämnas ut över dem som är under 15 år och att den som bedriver kreditupplysningsverksamhet inte ska få de uppgifter som avses i lagen.

Ekonomiutskottet anser i sitt utlåtande att de föreslagna bestämmelserna är motiverade. Det faktum att förmyndarmyndigheten kan ta kontakt med den minderårigas vårdnadshavare bör enligt utskottets mening förebygga att den minderåriga skuldsätter sig. Med anledning av kontakten kommer en del av de fordringar som redan gått till indrivning sannolikt att hanteras så att behovet av tvångsindrivning faller bort. Bestämmelserna förväntas också uppmuntra finansierarna till ännu större försiktighet.

Vid utfrågningen av sakkunniga framkastades det att lagstiftningen blir ännu effektivare om exakta bestämmelser om vilka åtgärder förmyndarmyndigheten ska vidta efter utmätningsmannens anmälan tas in i lagen. Lagutskottet framhåller att förmyndarmyndigheterna redan utifrån den nuvarande lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) har omfattande befogenheter att vidta åtgärder efter att ha fått anmälan om ett utsökningsärende mot en minderårig från utmätningsmannen. Intressebevakaren ska på begäran ge förmyndarmyndigheten alla nödvändiga uppgifter, verifikat och handlingar som gäller uppdraget (56 § 2 mom. i lagen om förmyndarverk-

samhet). Om intressebevakaren försummar denna skyldighet kan förmyndarmyndigheten ta till de tvångsmedel som anges i lagen (57 §). Om tryggheten av huvudmannens intressen förutsätter en åtgärd som intressebevakaren inte har vidtagit, kan förmyndarmyndigheten ansöka om att domstolen förordnar en annan intressebevakare för att vidta åtgärden (58 §). I ytterlighetsfall kan förmyndarmyndigheten ansöka om att domstolen skiljer intressebevakaren från uppdraget (16, 72 och 81 §). Situationerna kan vara i högsta grad varierande och därför förefaller det lämpligt att förmyndarmyndigheten kan pröva vilka åtgärder det i varje enskilt fall är motiverat att skrida till med anledning av utmätningsmannens anmälan.

Vid utfrågningen av sakkunniga har det också föreslagits att myndigheterna bör ta tag i minderårigas skuldsättning redan på ett tidigare stadium. Det låter sig göras t.ex. när domstolen behandlar ett ärende som gäller en minderårigs betalningsskyldighet. Men enligt utskottets mening bör förmyndarmyndigheternas resurser åtminstone till en början lämpligen koncentreras på de svåraste fallen där saken redan gått så långt som till indrivning genom utmätning. Bestämmelserna kan utvecklas senare när det finns större erfarenhet av tillämpningen.

Grundlagsutskottet vill ur proportionalitetssynvinkel påpeka att utmätningsmannen ska göra anmälan om minderårigas alla skulder som kommer till utmätning. Det anser att lagutskottet har anledning att ytterligare överväga om inte små skulder bör undantas från anmälningsskyldigheten.

Lagutskottet anser inte att det är motiverat att anmälningsskyldigheten avgränsas med hänsyn till skuldens storlek. Det ser det som en varningssignal inte minst när det gäller barn att indrivningen har gått så långt som till utsökning, helt oberoende av skuldens storlek. Dessutom driver man in varje enskild fordran som gått till utsökning och utmätningsmannen saknar vetskap om hur stor gäldenärens totala skuld är. Hur små enskilda skulder än är kan de sammanlagt bli till en betydande skuldbörda framför allt för en minderårig.

Utifrån det som sagts ovan tillstyrker lagutskottet de föreslagna bestämmelserna om anmälningsskyldighet utan ändringar. Det handlar om ett viktigt förfarande som ska skydda barn och som i långa stycken är beroende av förmyndarmyndigheternas praxis för att fungera effektivt och därför är det befogat att noga ge akt på om reformen uppnår sitt syfte. Utskottet föreslår ett uttalande om detta (*Utskottets förslag till uttalande 1*).

Enligt propositionens motivering (s. 24/II) är avsikten också att man genom vissa praktiska styråtgärder, t.ex. social- och hälsovårdsministeriets så kallade kommunbrev, får dem som fakturerar offentliga vårdavgifter att fästa uppmärksamhet vid att fakturor inte utan grund skrivs ut i en minderårigs namn. Utskottet ser de tilltänkta styråtgärderna som mycket viktiga för att skydda minderåriga mot obefogad skuldsättning. Det är nödvändigt att regeringen före utgången av 2007 kommer med en utredning till lagutskottet om vilka åtgärder som vidtagits i saken.

5 Betalningsavtal

I samband med den tredje fasen av totalöversynen av utskökningslagstiftningen ansåg lagutskottet att utmätningssmannen bör försöka få till stånd betalningsavtal mellan gäldenären och den som ansökt om utmätning (LaUB 5/2006 rd). Utskottet upprepar sin uppmaning i detta sammanhang.

Vidare anser utskottet att justitieministeriet bör utreda hur ofta och vilket slag av betalningsavtal som ingås vid utskökning och hur de kan användas för att underlätta gäldenärernas situation. Det bör särskilt utredas i vilken mån parterna ingår avtal om att betalningarna i första hand avräknas på kapitalet och först i andra hand på räntan.

Utredningen av betalningsavtal kan kanske lämpligen kombineras med den undersökning av hur det skyddade beloppet vid utmätning relaterar till utkomststödet som utskottet tidigare efterlyst (LaUB 5/2006 rd).

6 Gäldenärens rätt att få uppgifter

Utskottet har informerats om att åtminstone en del gäldenärer kan ha haft svårigheter med att få uppgifter om sina skulders belopp och grunder. Därför uppmärksammar utskottet att det under pågående valperiod har tagits in en allmän bestämmelse om gäldenärens rätt att få uppgifter i lagen om indrivning av fordringar (513/1999). Där föreskrivs att gäldenären har rätt att av borgenären på begäran kostnadsfritt få uppdaterade uppgifter om det totala beloppet av sina skulder och grunderna för dem, en specifikation över obetalda skulder och amorteringar på dem samt en utredning över hur upplupna räntor och kostnader på skuldkapitalet bestäms. Gäldenären har i regel rätt att få uppgifterna gratis.

När riksdagen behandlade ett förslag till ändring av lagen om indrivning av fordringar godkände den på förslag av lagutskottet ett uttalande om att regeringen förutsätts utreda om gäldenärerna har tillräckliga möjligheter att försäkra sig om att de fordringar som indrivs hos dem är korrekta och att den vidtar behövliga åtgärder för att förbättra gäldenärernas rättssäkerhet, om behov uppdragas (RSv 247/2004 rd). Lagutskottet ansåg i sitt utlåtande om berättelsen om regeringens åtgärder 2005 (LaUU 11/2006 rd) att frågan kräver fortsatt uppföljning.

7 Förbud att anlita ombud i utskökning av offentliga fordringar

Regeringen föreslår att det ska vara förbjudet att anlita ombud vid utskökning av offentliga fordringar. Utskottet har beslutat tillstyrka förslaget, men anser att för- och nackdelarna med förbudet mot ombud bör utredas närmare.

I 9 § i lagen om indrivning av fordringar ingår ett liknande om än snävare förbud mot ombud. Riksdagen godkände 2004 på förslag av lagutskottet ett uttalande om att regeringen förutsätts utreda om bestämmelserna i paragrafen om begränsningar som gäller indrivningsuppdrag är ändamålsenliga (RSv 247/2004 rd). I berättelsen om regeringens åtgärder 2005 sägs att meningen är att man börjar utreda verkningarna av begränsningar som gäller indrivningsupp-

drag och ändamålsenligheten av att bibehålla dessa när de lagändringar som gäller kontrollavgifterna i kollektivtrafik har trätt i kraft och kommunerna har skaffat sig erfarenheter av hur indrivningen av kontrollavgifter ordnas och de eventuella problem som indrivningen för med sig (B 4/2006 rd, s. 156). Utskottet anser att det i samband med den utredning som riksdagen tidigare yrkat på är nödvändigt att utreda också om ombudsförbudet i 5 § i lagen om verkställighet av skatter och avgifter är lämplig.

Frågan anknyter också till den pågående kommun- och servicestrukturreformen, eftersom kommunerna är betydande borgenärer när det gäller offentliga fordringar. Reformen avser bl.a. att utveckla sätten att producera tjänster och att organisera dem (se RP 155/2006 rd och FvUB 31/2006 rd). I samband med utredningen är det enligt utskottets mening också nödvändigt att bedöma om förbudet att anlita ombud behöver slopas åtminstone för kommunerna för att de ska ha tillgång till fler möjligheter att göra sin serviceproduktion effektivare.

I utredningen måste gäldenärernas rättsskydd ges minst lika stor tyngd som lämplighets- och effektivitetsaspekter. Dessutom är det nödvändigt att ge akt på hur stora indrivningskostnaderna blir för gäldenärerna. Lagutskottet konstaterade i samband med behandlingen av regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om indrivning av fordringar att utvecklingen av indrivningskostnader måste följas upp regelbundet (LaUB 14/2004 rd). I det sammanhanget föreskrevs det om s.k. tabellavgifter som trädde i kraft den 1 maj 2005, men effekterna av bestämmelserna om dem för storleken på gäldenärernas kostnader för indrivningen har ännu inte utretts. Utskottet vill att en sådan utredning finns tillgänglig när det en dag ska avgöras om förbudet mot ombud behövs vid indrivningen av skatter eller inte.

Utskottet föreslår ett uttalande i saken (*Utskottets förslag till uttalande 2*).

Detaljmotivering

1. Utsökningsbalk

1 kap. Allmänna bestämmelser

11 §. Utsökningsväsendets organisation. Enligt föreslagna 3 mom. ska bestämmelser om exekutionsverkens verksamhetsområden utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att förslaget med hänsyn till sakens betydelse inte rimmar särskilt väl med den utgångspunkten i grundlagens 80 § 1 mom. att ett ministerium kan bemyndigas att utfärda förordningar av mer teknisk natur och frågor som har ringa samhällelig eller politisk betydelse. Därför och på de andra grunder som framgår av utlåtandet ansåg grundlagsutskottet det viktigt att statsrådet snarare än ministeriet bemyndigas att utfärda förordning om utsökningsdistrikten.

Även förvaltningsutskottet ansåg i sitt utlåtande att beslut om utsökningsdistriktens antal ska fattas av statsrådets allmänna sammanträde.

Med hänvisning till grundlagsutskottets och förvaltningsutskottets ställningstaganden föreslår lagutskottet att bemyndigandet att utfärda förordning ändras så att bestämmelser om utsökningsdistrikten utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §. Förvaltningsämbetet. Enligt förslaget till 2 mom. utnämns förvaltningsämbetets chef av justitieministeriet. Med hänsyn till att förvaltningsämbetet är rikstäckande centralt ämbetsverk inom utsökningsväsendet anser utskottet det motiverat att chefen utnämns av statsrådet i stället för justitieministeriet. Utskottet föreslår att utnämningsbehörigheten ändras i enlighet med detta.

16 §. Närstående. I förslaget till 2 mom. fastställs vad som i utsökningsbalkens jävsbestämmelser avses med make. Av bestämmelsen framgår att med makar avses äkta makar och personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden. Enligt 8 § 4 mom. i lagen om registrerat partnerskap (950/2001) jämställs parter i ett

partnerskap med äkta makar, vilket innebär att även sådana parter bör omfattas av definitionsbestämmelsen (se RP 216/2001 rd).

Den föreslagna definitionsbestämmelsen avviker från ett motsvarande förslag som ingår i RP 52/2006 rd och som är anhängigt vid samma tidpunkt. I förslaget bestämmelser om behörighet att bevittna en fullmakt samt om jäv för befullmäktigad och intressebevakare ingår definitioner av begreppet makar. Dessa definitionsbestämmelser är vidare än vad som ingår i förslaget till utskökningsbalk. Enligt förslaget i RP 52/2006 rd avses med makar utöver de personer som nämns ovan personer som lever i något annat parförhållande i gemensamt hushåll, dvs. i praktiken parter av samma kön som inte har registrerat sitt partnerskap (se RP 52/2006 rd, s. 21/I). Det är uppenbart att även utmätningsmannens opartiskhet äventyras om någon som står i ovan avsett förhållande till utmätningsmannen uppträder som part i ett utskökningsärende. Med beaktande av detta och lagstiftningens enhetlighet föreslår utskottet att definitionsbestämmelsen i utskökningsbalken får samma utformning som motsvarande förslag i RP 52/2006 rd.

2 kap. Utskökningsgrunder

26 §. Förlängning av tidsfristen. Utskottet kompletterar propositionsmotiven med att konstatera att utskökningsgrundens tidsfrist kan förlängas endast en gång. Om gäldenären också inom den förlängda tidsfristen genom otillbörliga åtgärder försöker undvika utmätning kan detta ha skadeståndspåföljder (se RP 216/2001 rd, s. 88/II).

27 §. Slutgiltig preskription av fordran. Utskottet föreslår att paragrafens rubrik ändras så att den bättre motsvarar innehållet och får lydelsen *Preskription av fordran och dom om förlängning av tidsfrist*.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs om preskription av fordran när utskökningsgrundens tidsfrist löper ut. Enligt den andra meningen i momentet gäller för fordrans del vad som i preskriptionslagen föreskrivs om preskriberade fordringar. Där-

med blir 14 § 1 mom. i preskriptionslagen tillämplig. Enligt detta lagrum upphör gäldenärens skyldighet att betala en skuld när skulden preskriberas. Det behövs ingen överlappande bestämmelse i utskökningsbalken om samma sak. Utskottet föreslår därför att i momentets första mening stryks omnämmandet om att gäldenärens betalningsskyldighet upphör när fordringen preskriberas.

Utskottet föreslår också en terminologisk ändring så att ordet "slutgiltig" inte används för att karakterisera preskriptionen. Att använda formuleringen på det sätt som görs i regeringens proposition är överflödigt och rent av vilseledande. Preskriptionen är inte alltid slutgiltig eftersom gäldenärens betalningsskyldighet återinträder om utskökningsgrundens tidsfrist fortsätts efter att den ursprungliga tidsfristen har löpt ut. Trots den föreslagna terminologin har avsikten i regeringens proposition enligt motiven (s. 41/II) varit att den preskription som avses i detta moment inte kan avbrytas.

Utskottet kompletterar dessutom propositionsmotiven med följande anmärkningar beträffande den föreslagna bestämmelsens syfte och verkningar.

I regel infaller preskriptionen vid den tidpunkt då den ursprungliga tidsfristen för en utskökningsgrund (15 eller 20 år) löper ut. Men om en domstol innan den ursprungliga tidsfristen har löpt ut bestämmer att tidsfristen ska fortsätta, preskriberas skulden först vid den tidpunkt då den fortsatta tidsfristen löper ut.

Om tidsfristen för utskökningsgrunden förlängs först efter att den ursprungliga tidsfristen har löpt ut, preskriberas skulden för första gången då den ursprungliga tidsfristen löper ut och på nytt när den förlängda tidsfristen löper ut. I dessa fall finns inget gäldsförhållande under den tid den ursprungliga tidsfristen har löpt ut och den dom genom vilken tidsfristen förlängs har givits.

Den föreslagna preskriptionsbestämmelsen påverkar inte tillämpningen av andra preskriptionsbestämmelser. Även om tidsfristen för en utskökningsgrund ännu inte har löpt ut kan skulden sålunda preskriberas exempelvis efter att

preskriptionstiden om fem år i 13 § 2 mom. i preskriptionslagen har löpt ut, om inte preskriptionen avbrutits på det sätt som föreskrivs i lagen.

Ovan har konstaterats att den preskription av fordringar som avses i detta moment har samma rättsverkningar som en preskription enligt preskriptionslagen. Därmed kan bl.a. 19 § 2 mom. i preskriptionslagen tillämpas. I detta lagrum föreskrivs att om gäldenärerna har solidariskt ansvar för samma skuld och skulden preskriberas för någon gäldenärs del, svarar var och en av de återstående gäldenärerna endast för betalning av sin egen andel av skulden. Om tidsfristen för utmåtningsgrunden i förhållande till en av gäldenärerna löper ut svarar således de andra solidariskt ansvariga gäldenärerna därefter endast för sin egen andel av skulden.

För tydlighetens skull påpekar utskottet att den ovan relaterade bestämmelsen i preskriptionslagen inte påverkar den gäldenärs ansvar i fråga om vilken skulden preskriberats till följd av att tidsfristen för utsökningsgrunden löpt ut. Om denna tidsfrist för gäldenärens vidkommande senare fortsätts, svarar han eller hon i regel för hela skulden. Detta slutresultat, som tillämpningen av den gällande bestämmelsen i preskriptionslagen leder till i förekommande fall, är enligt utskottets ståndpunkt motiverad med hänsyn till att en förlängning av tidsfristen följer av gäldenärens klandervärda förfarande.

När en skuld preskriberas enligt detta moment upphör borgensmannens ansvar med stöd av 15 § 1 mom. i lagen om borgen och tredjemanspant (361/1999). Samma gäller med stöd av 41 § i lagen även ansvaret för den som ställt tredjemanspant.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om dom genom vilken utsökningsgrundens tidsfrist förlängs. Av motiven (s. 43/I) framgår att momentet gäller det normalfall att domen om förlängning av utsökningsgrundens tidsfrist ges efter det att den ursprungliga tidsfristen har löpt ut. För att regleringen ska vara lättare att förstå har utskottet kompletterat bestämmelsen med ett uttryckligt omnämnande om denna begränsning av tillämpningsområdet.

Enligt den föreslagna bestämmelsen påförs gäldenären alltid en betalningsskyldighet sådan den var när tidsfristen löpte ut. I vissa fall kan emellertid betalningsskyldighetens belopp ha ändrat efter denna tidpunkt. Borgenären kan efter att tidsfristen har löpt ut ha fått en delbetalning exempelvis till följd av att en pant omvandlats i pengar. De solidariskt ansvariga personernas ansvar för skulden kan med stöd av 19 § 2 mom. i lagen om preskription av skulder ha spjälkts upp om skulden har preskriberats för någon annan gäldenärs vidkommande än den det nu är fråga om. Så sker exempelvis i den typiska situationen då en och samma dom innefattar betalningsskyldighet för alla solidariskt ansvariga, varvid utsökningsgrundens tidsfrist löper ut vid samma tidpunkt för allas vidkommande. Eftersom den aktuella bestämmelsen tillämpas självständigt ansvarar den gäldenär i fråga om vilken tidsfristen förlängs därefter endast för betalning av sin egen andel. Utskottet föreslår att momentet justeras så att därav framgår domstolens skyldighet att när den ger sin förlängningsdom beakta sådana eventuella senare ändringar i betalningsskyldigheten.

Den föreslagna formuleringen av momentet kan leda till en felaktig uppfattning att förlängningsdomen är en helt ny fullgörelsedom. För att undvika missförstånd föreslår utskottet att momentet kompletteras med ett omnämnande om att betalningsskyldigheten enligt förlängningsdomen är i kraft endast till utgången av tidsfristen. Utskottet upprepar i detta sammanhang anmärkningen om att det med tanke på gäldenärens rättssäkerhet är att rekommendera att domstolen i sin dom uttryckligen anger det nya datum fram till vilket verkställbarheten fortgår (LaUB 34/2002 rd, s. 9/I).

Utskottet föreslår att paragrafen kompletteras med ett nytt 3 mom. som gäller förlängningsdomar som ges efter att den ursprungliga tidsfristen för en utsökningsgrund har löpt ut. I praktiken är det sannolikt ovanligt att den föreslagna bestämmelsen blir tillämplig. Det är under alla omständigheter exceptionellt att tidsfristen för en utsökningsgrund förlängs (LaUB 34/2002 rd, s. 9/I). Det är likaså tänkt att talan om förläng-

ning av tidsfristen innan den ursprungliga tidsfristen löpt ut endast ska ske i exceptionella fall (RP s. 43/I). Även om bestämmelsen kommer att tillämpas ytterst sparsamt anser utskottet att paragrafen bör kompletteras med det föreslagna momentet för att regleringen ska vara heltäckande och lättare att förstå.

En förlängningsdom som ges före tidsfristens utgång är till sin natur en specialdom som påminner om en fastställelse. I domen fastställs det att den ursprungliga utsökningsskylden kvarstår och är verkställbar fram till dess att den förlängda tidsfristen löpt ut dvs. i enlighet med 26 § 1 mom. i tio år räknat från utgången av den ursprungliga tidsfristen.

I momentets andra mening föreskrivs om verkställighet med stöd av en förlängningsdom som inte har vunnit laga kraft. I dessa fall har den ursprungliga utsökningsskylden i regel laga kraft. Så länge förlängningsdomen inte har laga kraft kan verkställighet ske med iakttagande av bestämmelserna i 2 kap., som gäller verkställighet av domar som inte har vunnit laga kraft.

Ekonomiutskottet konstaterar i sitt utlåtande att det inte klart framgår av propositionsmotiven om en borgensförbindelse upphör eller fortsätter att gälla när tidsfristen förlängs eller hur en förlängning påverkar borgensmannens situation. Ekonomiutskottet har föreslagit att man i detta sammanhang borde avgöra hur förlängningen av tidsfristen för en utmätningsskyld påverkar en borgen för att förlängningsdomen inte ska leda till oskäligheter för borgensmannen. Med anledning av ekonomiutskottets utlåtande föreslår lagutskottet att paragrafen kompletteras med ett nytt 4 mom., om borgensmannens ställning och om de personers ställning som ansvarar för samma skuld i en situation där tidsfristen förlängs.

Lagutskottet föreslår att förlängningen av tidsfristen för utmätningsskylden inte ska påverka andra personers ställning som ansvarar för samma skuld. Med andra ord är det fråga om att gäldenärsansvaret när det gäller andra personer som ansvarar för skulden alltid preskriberas vid den tidpunkt då den ursprungliga tidsfristen löper ut.

Med formuleringen andra personer som ansvarar för samma skuld avses exempelvis borgensmän. När det gäller borgensmän innebär bestämmelsen i praktiken följande i olika situationer.

Om en gäld har preskriberats när den ursprungliga tidsfristen för utsökningsskylden löpte ut upphör på motsvarande sätt borgensmannens ansvar vid denna tidpunkt. Om tidsfristen senare förlängs har detta enligt den föreliggande bestämmelsen inte någon inverkan på borgensmannens ansvar. Detta innebär att borgensansvaret inte återuppstår även om så sker med huvudgäldenärens betalningsskyldighet.

Även om tidsfristen för utsökningsskylden har förlängts i fråga om huvudgäldenären innan den ursprungliga tidsfristen löpte ut och huvudgäldenärens betalningsskyldighet sålunda fortgått utan avbrott innebär den föreslagna bestämmelsen när det gäller borgensmannens ansvar att huvudgäldenärens ansvar ändå anses preskriberat när den ursprungliga tidsfristen löper ut. Detta innebär att borgensmannens ansvar upphör vid den nämnda tidpunkten med stöd av 15 § 1 mom. i lagen om borgen och tredjemanspant.

Det som anförs ovan om borgensmannens ansvar gäller med stöd av 41 § i den nämnda lagen även den som ställt tredjemanspant.

I det föreslagna nya momentet avses med annan person som ansvarar för samma skuld även en annan solidariskt ansvarig gäldenär. För solidariskt ansvariga gäldenärer innebär bestämmelsen i praktiken följande.

Om tidsfristen för utsökningsskylden förlängs först efter att den ursprungliga tidsfristen har löpt ut, har skulden på ovan konstaterat sätt preskriberats när den ursprungliga tidsfristen löpte ut. Av detta följer att de andra solidariskt ansvariga personernas ansvar vid den nämnda tidpunkten spjälks upp på det sätt som avses i 19 § 2 mom. i preskriptionslagen. Om tidsfristen därefter förlängs har detta ingen verkan enligt den föreslagna bestämmelsen på de solidariskt ansvariga gäldenärernas ansvar. Med andra ord ansvarar de även i fortsättningen endast var och en för sin andel även om huvudgäldenären på nytt blir betalningsskyldig för hela skulden.

Även om tidsfristen för utsökningsgrunden har förlängts i fråga om gäldenären redan före den ursprungliga tidsfristen löpte ut och gäldenärens betalningsskyldighet sålunda bibehållits utan avbrott, är en följd av den föreslagna bestämmelsen att gäldsansvaret när det rör sig om andra solidariskt ansvariga anses ha preskriberats när den ursprungliga tidsfristen löpte ut. Efter den nämnda tidpunkten är de andra solidariskt ansvariga med stöd av 19 § 2 mom. i lagen om preskription av skuld ansvariga endast för sin egen andel.

Den föreslagna bestämmelsen tillämpas oberoende av om borgensmannen eller någon annan person som ansvarar för skulden är en fysisk person eller en juridisk person.

Den föreslagna bestämmelsen tillämpas inte när tidsfristen för utsökningsgrunden förlängs även i fråga om någon annan person som är ansvarig för skulden. Om exempelvis två solidariskt ansvariga har undanhållit egendom och tidsfristen för utsökningsgrunden förlängs till följd av detta för bådas vidkommande är det klart att bådas ansvar för skulden fortgår.

3 kap. Allmänna bestämmelser om förfarandet

7 §. Ingivande av utsökningsgrunden och av fordringsbevis i efterhand. I paragrafens 2 mom. har den finska språkdräkten justerats.

28 §. Skyldighet att ge skriftliga och motiverade beslut. I paragrafens 1 mom. har den finska språkdräkten justerats.

32 §. Hörande. Paragrafens 1 mom. har preciserats för att göra det klart att bestämmelsen endast gäller situationer där utmätningssmannen ska höra någon och inte exempelvis de situationer som avses i 80 § 2 mom.

I paragrafens 2 mom. har gjorts en smärre språklig justering.

4 kap. Utmätning

48 §. Skyddat belopp. I paragrafens 1 mom. föreslås att det skyddade beloppet ska vara 19,50 euro för gäldenärens egen del och för make samt

för egna och makens barn som han försörjer sju euro per dag. De föreslagna beloppen motsvarar 4 kap. 48 § i utsökningslagen, som trädde i kraft den 1 januari 2007. Eftersom avsikten är att utsökningsbalken ska träda i kraft den 1 januari 2008 skulle bibehållandet av beloppen leda till att den inflation som inträffar under 2007 blir obeaktad, vilket skulle vara till nackdel för gäldenären. För att undvika detta föreslås penningbeloppen bli höjda på ett sätt som motsvarar den förväntade inflationen 2007. Med stöd av utredning till utskottet föreslås att det skyddade beloppet höjs till 19,90 euro per dag för gäldenären själv och till 7,15 euro per dag för make samt för egna och makens barn som gäldenären försörjer.

8 kap. Verkställighet av beslut om säkringsåtgärder

8 §. Kvarstadens rättsverkningar. Paragrafens finska språkdräkt har justerats.

11 kap. Sökande av ändring i utmätningssmannens förfarande

10 §. Utmätningssmannens utlåtande. Enligt den andra meningen i den föreslagna paragrafen ska utmätningssmannen skicka sitt utlåtande om besvären till tingsrätten inom två veckor, eller om det finns grundad anledning inom tre veckor från det att besvärsskriften inkom.

Vid expertutfrågningen påpekades det att det i vissa fall av särskilda skäl kan vara svårt för utmätningssmannen att komma med sitt utlåtande inom de föreslagna tre veckorna. Utskottet finner det motiverat att lagen inte föreskriver om någon maximilängd för tidsfristen utan att den kan fastställas av domstolen. Utskottet föreslår därför att bestämmelsen ändras så att tidsfristen normalt är två veckor men att tingsrätten av grundad anledning kan förlänga den.

En grundad anledning till förlängning kan exempelvis vara att ärendet är exceptionellt omfattande eller att i besvären framförs sådana nya påståenden eller nya utredningar som utmätningssmannen inte kan yttra sig om inom den fastställda fristen om två veckor.

12 kap. Särskilda bestämmelser

2 §. *Anvisningar och föreskrifter.* Enligt den föreslagna paragrafen kan justitieministeriet och förvaltningsämbetet ge administrativa anvisningar och föreskrifter för verkställigheten av utskningsbalken.

Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att bemyndigandet för justitieministeriet att meddela förvaltningsinterna föreskrifter enligt förslaget ska jämföras med motsvarande bemyndigande för förvaltningsämbetet. Men i bestämmelserna anges inte alls hur befogenheten fördelar sig mellan ministeriet och förvaltningsämbetet. Detta är enligt utskottet inte lämpligt. Grundlagsutskottet anser det viktigt att bestämmelserna preciseras på denna punkt t.ex. genom att justitieministeriet stryks helt, eftersom det utifrån 13 kap. 2 § 3 mom. i den föreslagna utskningsbalken också annars har hand om förvaltningsämbetets uppgifter till dess att ämbetet inrättas.

Grundlagsutskottet har dessutom påpekat att bestämmelsen om att utfärda anvisningar är onödig eftersom en myndighet inom sitt lagfästa område får meddela anvisningar också utan särskilt bemyndigande. Bestämmelserna om meddelande av anvisningar bör enligt grundlagsutskottet strykas i lagförslaget.

Med stöd av det som anförs ovan föreslår lagutskottet att bestämmelsens räckvidd inskränks så att den endast innehåller ett bemyndigande för förvaltningsämbetet att utfärda administrativa föreskrifter för verkställigheten av lagen. På motsvarande sätt föreslås en justering av paragrafrubriken.

13 kap. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2 §. *Övergångsbestämmelser.* I laghänvisningen i paragrafens 2 mom. har författningsnumret lagts till.

I paragrafens 7 mom. har ordalydelsen justerats så att terminologin motsvarar 2 kap. 24 och 27 §.

2. Lag om verkställighet av skatter och avgifter

3 §. *Direkt utsökbarhet.* I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs att en annan än i 1 § 1 mom. 1 punkten avsedd offentligrättslig fordran eller motsvarande fordran vars belopp eller bestämningsgrund anges i lag eller förordning av statsrådet är direkt utskningsbar om så föreskrivs genom lag eller förordning av statsrådet.

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att den föreslagna regleringen med beaktande av saksambandet är tämligen lös. Grundlagsutskottet anser att möjligheten att genom förordning föreskriva om en fordrans direkta utsökbarhet bör begränsas närmast till sådana situationer där beloppet av en fordran inte på grund av annan lagstiftning involverar prövning i betydande grad. Det är viktigt, anser grundlagsutskottet, att den föreslagna bestämmelsen preciseras på detta sätt, om bemyndigandet utifrån det som anförs ovan över huvud taget anses behövligt.

Med stöd av grundlagsutskottets utlåtande och annan utredning föreslår lagutskottet att bestämmelsen justeras så att en annan offentligrättslig fordran eller motsvarande fordran som avses i 1 § 1 mom. 1 punkten kan vara direkt utskningsbar endast om så bestäms i lag eller genom förordning av statsrådet. Utsökbarhet direkt genom förordning av statsrådet förutsätter emellertid att det i lag eller förordning av statsrådet föreskrivs om fordrans belopp eller dess grunder och fordrans storlek kan bestämmas utan väsentlig prövning.

I regeringens proposition föreslås också att det genom förordning av statsrådet kan föreskrivas att vissa inrättnings offentligrättsliga fordringar eller motsvarande fordringar är direkt utskningsbara. Dessa inrättningar ska anges genom ministerieförordning.

Grundlagsutskottet säger i sitt utlåtande att skrivningen "vissa inrättningar" i bemyndigandebestämmelsen är så vag att den i praktiken inte begränsar förordningsutfärdarens befogenheter på minsta vis. Till denna del måste bemyndigandet absolut preciseras med närmare beskrivning.

ar av de inrättningar som kommer i fråga för att lagförslaget ska kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Enligt utredning till lagutskottet är det svårt att precisera denna bemyndigandebestämmelse tillräckligt. Utskottet föreslår därför att den stryks.

5 §. Ansökan och ombud. Enligt paragrafens 2 mom. får ett finansiellt institut eller kreditinstitut, någon som bedriver indrivningsverksamhet eller något annat ombud inte vid utsökning av en offentlig fordran uppträda som sökande på uppdrag av borgenären. Enligt motiven (s. 87/I) och utredning till utskottet är avsikten med bestämmelsen att förbjuda borgenären att använda ombud vid utmätning av en offentlig fordran.

Under expertutfrågningen framgick det att den föreslagna bestämmelsen är tolkbar. Eftersom bestämmelsen förbjuder ombud att uppträda som "sökande" vid utmätning av en offentlig rättslig fordran, kan bestämmelsen tolkas så att den inte utgör något hinder för exempelvis en kommun att uppträda som sökande i ett utsökningsärende och att en av kommunen befullmäktigad indrivningsbyrå uppträder som ombud.

Utskottet föreslår att bestämmelsen preciseras så att den utan tvivel motsvarar den uttryckliga avsikten. Enligt utskottets förslag får ett finansiellt institut eller kreditinstitut eller någon annan syssloman inte vid utsökning av en offentlig fordran uppträda som sökande eller ombud på uppdrag av borgenären.

Bestämmelsen innehåller ett förbud att använda ombud och överföra en offentlig fordran till en indrivningsbyrå. Därmed kan exempelvis en indrivningsbyrå endast i undantagsfall uppträda som sökande vid utmätning av en offentlig fordran. En sådan situation kan uppstå när en indrivningsbyrå driver in sådana expenser som avses i 10 § 3 mom. i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg, som har uppkommit när ett ombud indrivit sådana fordringar som avses i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

13 §. Avbrytande av försäljning och redovisning i vissa fall. Paragrafen innehåller avvikelser från 12 § där den grundläggande bestämmelsen om förutsättningar för avbrott ingår. Enligt paragrafens 1 mom. ska försäljning och redovisning avbrytas i vissa fall, även om det inte vore möjligt enligt 12 §. Enligt paragrafens 2 mom. får däremot försäljning inte avbrytas i vissa fall även om förutsättningar för avbrott enligt 12 § eller 13 § 1 mom. finns.

Paragrafen har justerats i språkligt hänseende för att den inbördes relationen mellan bestämmelserna ska framgå klart av lagtexten.

20 §. Preskriptionstid. I paragrafen stryks ordet slutgiltigt. Den föreslagna ändringen motsvarar ändringen av 2 kap. 27 § i utsökningsbalken.

3. Lag om ändring av 7 kap. i rättegångsbalken

7 kap. Om säkringsåtgärder

3 §. Av förslaget till 3 mom. framgår att för att ett förbud eller föreläggande enligt 1 mom. ska träda i kraft krävs att sökanden hos utmätningssmannen ställer en säkerhet enligt 8 kap. 2 § i utsökningsbalken, om inte något annat följer av 7 § i detta kapitel.

Bestämmelsen motiveras i propositionen (s. 96/II) med att de andra säkringsåtgärder som avses i paragrafen ofta är av sådan natur att det kan vara oklart om sökanden över huvud taget är skyldig att söka verkställighet hos utmätningssmannen av säkringsbeslutet.

Innehållet i den föreslagna bestämmelsen är snäv på ett sätt som är oändamålsenligt med hänsyn till bestämmelsens syfte. Av bestämmelsen framgår bl.a. inte den omständighet som nämns i motiven (s. 97/II), att även när domstolen med stöd av 7 § har befriat sökanden från skyldigheten att ställa en säkerhet är sökanden tvungen att ansöka om verkställighet av utmätningssmannen, varvid svaranden erbjuds en möjlighet att ställa en sådan säkerhet som avses i 8 kap. 3 § i utsökningsbalken.

Avsikten med lagutskottets ändringsförslag är att förtydliga det faktum att på verkställighet av

en säkringsåtgärd som avses i denna paragraf tillämpas bestämmelserna i 8 kap. i utsökningsbalken. I överensstämmelse med 2 § 1 mom. i det nämnda kapitlet förutsätter också en sådan säkringsåtgärd som det nu är fråga om att sökanden ställer säkerhet för den eventuella skada som säkringsåtgärden kan åsamka svaranden. Enligt 7 kap. 7 § i utsökningsbalken kan domstolen emellertid under vissa förutsättningar befria sökanden från att ställa säkerhet. Enligt 8 kap. 3 § i utsökningsbalken kan svaranden avvärja verkställigheten av säkringsåtgärden genom att ställa säkerhet.

Med stöd av 8 kap. 12 § i utsökningsbalken ska även på en sådan säkringsåtgärd som avses i denna paragraf tillämpas de allmänna bestämmelserna om säkerhet som finns i 3 kap. 43—47 § i utsökningsbalken.

4. Lag om ändring av 8 och 17 § i lagen om preskription av skulder

8 §. *Preskriptionstiden i vissa fall.* Till följd av den terminologiändring som föreslås i 2 kap. 27 § i utsökningsbalken justeras 3 mom. i denna paragraf på motsvarande sätt.

Motionerna

Lagmotionerna LM 133/2003 rd och LM 57/2006 rd. Utskottet föreslår att preskription av en fordran till följd av att tidsfristen för utsökningsgrunden löpt ut regleras på det sätt som föreslås i propositionen justerat med utskottets ändringsförslag. Utskottet föreslår därför att lagmotionerna avstyrks.

Lagmotion LM 33/2004 rd. Utskottet föreslår att skyldigheten att bifoga utsökningsgrunden

och fordringsbeviset till utsökningsansökan regleras på det sätt som föreslås i propositionen. Utskottet föreslår därför att lagmotionen avstyrks.

Åtgärdsmotion AM 32/2004 rd. Utskottet föreslår att skyddet för minderåriga regleras på det sätt som föreslås i propositionen genom en skyldighet för utmätningsmannen att underrätta förmyndarmyndigheterna om att ett utsökningsärende mot en minderårig har väckts. Utskottet anser att syftet i åtgärdsmotionen på detta sätt förverkligas i tillräcklig utsträckning. Utskottet föreslår att åtgärdsmotionen avstyrks.

Åtgärdsmotion AM 117/2004 rd. Utskottet föreslår att det skyddade beloppet regleras på det sätt som föreslås i propositionen justerat med utskottets ändringsförslag. Utskottet föreslår därför att åtgärdsmotionen avstyrks.

Förslag till beslut

Med stöd av det som anförs ovan föreslår lagutskottet

att lagförslag 5—10 godkänns utan ändringar,

att lagförslag 1—4 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag),

att lagmotionerna LM 133/2003 rd, LM 33/2004 rd och LM 57/2006 rd förkastas,

att åtgärdsmotionerna AM 32/2004 rd och AM 117/2004 rd förkastas och

att två uttalanden godkänns (Utskottets förslag till uttalanden).

Utskottets ändringsförslag

1.

Utsökningsbalk

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.	förvaltningsämbetets namn, uppgifter, tjänster och organisation i övrigt.
Allmänna bestämmelser	
<i>Tillämpningsområde och definitioner</i>	13 och 14 § (Som i RP)
1—6 § (Som i RP)	<i>Jäv och krav på tillbörligt förfarande</i>
<i>Utsökningsmyndigheter</i>	15 § (Som i RP)
7—10 § (Som i RP)	16 §
<i>Utsökningsverksamhetens förvaltning</i>	<i>Närstående</i>
11 §	(1 mom. som i RP)
<i>Utsökningsväsendets organisation</i>	Med makar avses i 1 mom. äkta makar och personer som lever i <i>gemensamt hushåll</i> under äktenskapsliknande förhållanden <i>eller i ett annat parförhållande</i> . Närstående är också motsvarande halvsläktingar.
(1 och 2 mom. som i RP)	
Ett exekutionsverks verksamhetsområde (<i>utsökningsdistrikt</i>) består av ett eller flera härad. Bestämmelser om <i>utsökningsdistrikten</i> utfärdas genom förordning av <i>statsrådet</i> . Justitieministeriet beslutar om exekutionsverkens verksamhetsställen.	17—23 § (Som i RP)
	<i>Utsökningsregistret</i>
12 §	24—29 § (Som i RP)
<i>Förvaltningsämbetet</i>	
(1 mom. som i RP)	<i>Registeruppgifternas offentlighet och utlämnande av uppgifter</i>
Förvaltningsämbetets chef utnämns av <i>statsrådet</i> . I övrigt föreskrivs särskilt genom lag om	30—35 § (Som i RP)

2 kap.

Utsökningsgrunder*Utsökningsgrund som förutsättning för verkställighet*1 och 2 §
(Som i RP)*Domars laga kraft*3—12 §
(Som i RP)*Förordnande om avbrott och återkallande av verkställighet*13—17 §
(Som i RP)*Verkställbarhet för andra utsökningsgrunder*18—21 §
(Som i RP)*Kvittning*22 och 23 §
(Som i RP)*Tidsfrist för verkställbarheten*24—26 §
(Som i RP)

27 §

(Utesl.) Preskription av fordran och dom om förlängning av tidsfrist

En fordran preskriberas (utesl.) när utsökningsgrundens tidsfrist löper ut. Därefter gäller för fordrans del vad som i lagen om preskription av skulder (728/2003) föreskrivs om preskriberade fordringar.

I den dom genom vilken utsökningsgrundens tidsfrist förlängs efter att den löpt ut åläggs gäldenären den betalningsskyldighet som gällde vid

tidsfristens slut om inte något annat följer av att betalning skett därefter eller av någon motsvarande omständighet. Gäldenärens betalningsskyldighet inträder genast och gäller tills den förlängda tidsfristen löpt ut. En icke lagakraftvunnen dom gällande den är verkställbar så som föreskrivs ovan i detta kapitel.

I den dom genom vilken utsökningsgrundens tidsfrist förlängs innan den löpt ut fastställs att utsökningsgrunden är verkställbar till dess att den förlängda tidsfristen löpt ut. Den ursprungliga utsökningsgrunden är på grundval av en icke laga kraft vunnen dom verkställbar på det sätt som föreskrivs om en dom som inte vunnit laga kraft. (Nytt)

En förlängning av tidsfristen för en utsökningsgrund påverkar inte andra personers ställning som ansvarar för samma skuld. (Nytt)

28 §
(Som i RP)

3 kap.

Allmänna bestämmelser om förfarandet*Anhängiggörande av utsökningsärenden*1—6 §
(Som i RP)

7 §

Ingivande av utsökningsgrunden och av fordringsbevis i efterhand

(1 mom. som i RP)

(2 mom. som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten).

8 och 9 §
(Som i RP)*Ombud och biträde*10—12 §
(Som i RP)

<i>Gäldenärsbaserad behandling av utsöknings- ärenden</i>	de orsak inte går att höra personen i fråga hin- drar inte att verkställigheten fortsätter. (2 mom. som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten) (3 mom. som i RP)
13—15 § (Som i RP)	
<i>Samarbete mellan utmätningsmän</i>	33—36 § (Som i RP)
16 och 17 § (Som i RP)	
<i>Interimistiska åtgärder</i>	<i>Delgivning av handlingar</i>
18—20 § (Som i RP)	37—42 § (Som i RP)
<i>Verkställighetsförrättning</i>	<i>Säkerhet</i>
21—27 § (Som i RP)	43—47 § (Som i RP)
<i>Utmätningmannens beslut</i>	<i>Eftersökande av egendom och utrednings- material</i>
28 §	48—51 § (Som i RP)
<i>Skyldighet att ge skriftliga och motiverade beslut</i>	<i>Gäldenärens skyldighet att lämna uppgifter</i>
(1 mom. som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten) (2 och 3 mom. som i RP)	52—56 § (Som i RP)
29—31 § (Som i RP)	<i>Utsökningsutredning</i>
<i>Hörande och meddelanden</i>	57—63 § (Som i RP)
32 §	<i>Skyldighet för utomstående och myndigheter att lämna uppgifter</i>
<i>Hörande</i>	64—68 § (Som i RP)
Om det i denna lag föreskrivs att <i>utmätningss- mannen skall höra någon</i> , skall <i>personen i fråga i förväg beredas tillfälle att bli hörd på lämpligt sätt</i> . Det att kontaktuppgifterna inte har kunnat utredas eller att det av någon annan motsvaran-	<i>Utsökningsmyndighetens rätt att lämna ut uppgifter</i>
	69—73 § (Som i RP)

<i>Vite</i>	<i>Betalningsuppsmaning och betalningstid</i>
74—81 § (Som i RP)	5—7 § (Som i RP)
<i>Maktmedel</i>	<i>Utmättningsobjekt och utomståendes ställning</i>
82 och 83 § (Som i RP)	8—15 § (Som i RP)
<i>Återvinning</i>	<i>Utmättningsförbud och utmättningsordning</i>
84—91 § (Som i RP)	16—25 § (Som i RP)
<i>Betalningsförbud som gäller kreditgivning</i>	<i>Utmättningsförfarandet</i>
92 och 93 § (Som i RP)	26—30 § (Som i RP)
<i>När ärenden upphör att vara anhängiga</i>	<i>Säkerställande av utmätning</i>
94—101 § (Som i RP)	31—36 § (Som i RP)
<i>Passivfordran</i>	<i>Utmätningens rättsverkningar</i>
102—104 § (Som i RP)	37—41 § (Som i RP)
<i>Begränsad utsökning</i>	<i>Borgenärernas inbördes ställning</i>
105—107 § (Som i RP)	42—44 § (Som i RP)
<i>Kompletterande bestämmelser</i>	<i>Inkomstbas vid utmätning av lön</i>
108—113 § (Som i RP)	45—47 § (Som i RP)
4 kap.	<i>Belopp som skall utmätas av lön</i>
Utmätning	48 §
<i>Allmän bestämmelse och definitioner</i>	<i>Skyddat belopp</i>
1—4 § (Som i RP)	Vid utmätning av lön som betalas ut vid regelbundet återkommande tillfällen är gäldenärens skyddade belopp för gäldenärens egen del 19,90

euro och för make samt för egna och makens barn som han försörjer 7,15 euro per dag fram till nästa löneutbetalningsdag. Det skyddade beloppet beräknas för 30 dagar per månad.

(2 och 3 mom. som i RP)

49—55 §
(Som i RP)

Förfarandet vid utmätning av lön

56—58 §
(Som i RP)

Betalningsplan och betalningsavtal

59—63 §
(Som i RP)

Utmätning av näringsinkomst

64—66 §
(Som i RP)

Fordringar och vissa andra rättigheter

67—70 §
(Som i RP)

Samägande

71—75 §
(Som i RP)

Dödsbo

76—82 §
(Som i RP)

Kompletterande bestämmelser

83 §
(Som i RP)

5 kap.

Försäljning

Allmänna bestämmelser

1 och 2 §
(Som i RP)

Allmänna auktionsvillkor

3—14 §
(Som i RP)

Gemensamma bestämmelser om auktion

15—27 §
(Som i RP)

Auktion på lös egendom

28—38 §
(Som i RP)

Partsutredning vid auktion på fastighet

39—53 §
(Som i RP)

Förfarandet vid auktion på fastighet

54—59 §
(Som i RP)

Försäljning av flera fastigheter som tillhör gäldenären och andra specialfall

60—66 §
(Som i RP)

Försäljning av flera fastigheter med olika ägare

67—71 §
(Som i RP)

Auktion på fartyg

72—74 §
(Som i RP)

<i>Försäljning under hand</i>	7 kap.
75—80 § (Som i RP)	Verkställighet av andra skyldigheter än betalningsskyldighet
<i>Samägande</i>	<i>Vräkning</i>
81—83 § (Som i RP)	1—8 § (Som i RP)
<i>Avslutande åtgärder</i>	<i>Överlåtelseskyldighet</i>
84—88 § (Som i RP)	9—11 § (Som i RP)
6 kap.	<i>Fullgörelseskyldighet</i>
Fördelning och redovisning	12—15 § (Som i RP)
<i>Definitioner</i>	<i>Förbudsskyldighet</i>
1 § (Som i RP)	16 och 17 § (Som i RP)
<i>Fördelning</i>	8 kap.
2—12 § (Som i RP)	Verkställighet av beslut om säkringsåtgärder
<i>Förutsättningarna för redovisning och redovis- ningsförfarandet</i>	<i>Tillämpningsområde och förutsättningar</i>
13—20 § (Som i RP)	1—4 § (Som i RP)
<i>Förvaring av medel</i>	<i>Förfarande</i>
21—25 § (Som i RP)	5—7 § (Som i RP)
	8 §
	<i>Kvarstadens rättsverkningar</i>
	(Som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten)
	9—12 § (Som i RP)

Av utmätningssmannen förordnade säkringsåtgärder

13—15 §
(Som i RP)

9 kap.

Verkställighetskostnader

1—5 §
(Som i RP)

10 kap.

Självrättelse, verkställighetstvist och avbrytande av verkställighet

Självrättelse

1—5 §
(Som i RP)

Verkställighetstvist

6—18 §
(Som i RP)

Avbrytande av verkställighet

19—26 §
(Som i RP)

11 kap.

Sökande av ändring i utmätningssmannens förfarande

Besvär

1—9 §
(Som i RP)

10 §

Utmätningssmannens utlåtande

Om det i besvärsskriften begärs att verkställigheten skall avbrytas, skall utmätningssmannen genast skicka sitt utlåtande om avbrottet till tingsrätten. Till övriga delar skall utmätningssmannen skicka sitt utlåtande om besvären inom två veckor (*utesl.*) från det att besvärsskriften inkom. *Tingsrätten kan av grundad anledning förlänga denna tid.*

11—14 §
(Som i RP)

Behandling av besvär i domstol

15—20 §
(Som i RP)

12 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §
(Som i RP)

2 §

Föreskrifter

(*Utesl.*) Förvaltningsämbetet kan meddela administrativa (*utesl.*) föreskrifter för verkställigheten av denna lag.

13 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1 §
(Som i RP)

2 §

Övergångsbestämmelser

(1 mom. som i RP)

2. På ärenden som blivit anhängiga före den 1 januari 2007 tillämpas den lag som gällde då enligt vad som föreskrivs i 2—12 mom. i ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen i lagen om ändring av utsökningslagen (469/2006). Bestämmelsen i 4 kap. 49 § 1 mom. 3 punkten i denna lag börjar tillämpas ett år efter ikraftträdandet av denna lag, även på de ärenden som då är anhängiga.

(3—6 mom. som i RP)

7. Lagens 2 kap. 24—28 § tillämpas också på utsökningsgrunder som givits före lagens ikraft-

trädande och på de fordringar som avses i dem samt på utsökningsärenden som är anhängiga vid ikraftträdandet. Har dock utsökningsgrunden givits före den 1 mars 1993 räknas tidsfristen för *utsökningsgrunden* och (*utesl.*) preskriptionen av fordran från nämnda dag.

(8—10 mom. som i RP)

3 §

(Som i RP)

2.

Lag

om verkställighet av skatter och avgifter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Tillämpningsområde

1 och 2 §
(Som i RP)

Utsökning

3 §

Direkt utsökbarhet

(1 mom. som i RP)

En offentlighetsrättslig fordran eller motsvarande fordran (*utesl.*) är direkt utsökningsbar om så föreskrivs genom lag (*utesl.*). Genom förordning av statsrådet kan även föreskrivas att *sådana* fordringar är direkt utsökbara *om det i lag eller förordning av statsrådet föreskrivs om fordrans belopp eller dess bestämningsgrund och fordrans storlek kan bestämmas utan väsentlig prövning.*

4 §
(Som i RP)

5 §

Ansökan och ombud

(1 mom. som i RP)

Ett finansiellt institut eller kreditinstitut, någon som bedriver indrivningsverksamhet eller *någon annan syssloman* får inte vid utsökning av en offentlig fordran uppträda som sökande *eller ombud* på uppdrag av borgenären.

6—8 §
(Som i RP)

Grundbesvär

9—11 §
(Som i RP)

Avbrytande av verkställighet

12 §
(Som i RP)

13 §

Avbrytande av försäljning och redovisning i vissa fall

Utöver vad som föreskrivs i 12 § skall försäljningen och redovisningen avbrytas, om utmätningen gäller en fastighet eller sådana aktier i ett aktiebolag som berättigar till besittning av en lägenhet eller en byggnad eller om ändringssökandet gäller förhöjning av skatt eller offentlig avgift. Försäljningen och redovisningen får emellertid inte avbrytas med stöd av detta moment om det finns vägande skäl för att fortsätta verkställigheten.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 12 § och i 1 mom. i denna paragraf får det endast av vägande skäl förordnas att försäljningen skall avbrytas, om den utmäta egendomen snabbt sjunker i värde eller medför höga skötselkostnader eller om en auktionsannons har publicerats.

14—19 §
(Som i RP)

Preskription

20 §

Preskriptionstid

En offentlig fordran preskriberas (*utesl.*) fem år efter ingången av året efter det år då den påfördes eller debiterades, och i annat fall vid ingången av året efter det år då fordran förföll till betalning.

21 §
(Som i RP)

Särskilda bestämmelser

22 och 23 §
(Som i RP)

3.

Lag**om ändring av 7 kap. i rättegångsbalken**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i rättegångsbalken 7 kap. 1—3 §, 4 § 1 mom., 6 § 1 och 3 mom., 7 §, 8 § 3 mom. och 13 §, sådana de lyder, kapitlets 1 och 2 § samt 6 § 1 mom. i lag 688/2003, 3 § i lag 1065/1991 och i nämnda lag 688/2003 samt 4 § 1 mom., 6 § 3 mom., 7 §, 8 § 3 mom. och 13 § i nämnda lag 1065/1991 som följer:

7 kap.

Om säkringsåtgärder1 och 2 §
(Som i RP)3 §
(1 och 2 mom. som i RP)

För att ett förbud eller föreläggande enligt 1 mom. skall träda i kraft krävs att sökanden *ansöker om verkställighet av säkringsåtgärden enligt 8 kap. (utesl.)* i utsökningsbalken (*utesl.*).

4, 6—8 och 13 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

4.

Lag

om ändring av 8 och 17 § i lagen om preskription av skulder

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 15 augusti 2003 om preskription av skulder (728/2003) 17 § 3 mom., samt
fogas till 8 § ett nytt 3 mom. som följer:

8 §

Preskriptionstiden i andra fall

ningsgrundens verkställbarhet har löpt ut finns i
2 kap. 27 § i utsökningsbalken (/).

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Bestämmelser om (*utesl.*) preskription av en
skuld på grund av att tiden för utsök-

Utskottets förslag till uttalande

1. Riksdagen förutsätter att regeringen följer hur bestämmelserna om anmälan till förmyndarmyndigheten om minderåriga gäldenärer fungerar i praktiken och vid behov vidtar åtgärder för att förbättra regleringen.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen utreder om det är ändamålsenligt och även med hänsyn till gäldenärernas rättssäkerhet och de indrivningskostnader som drabbar dem motiverat att tillåta ombud vid utsökning av offentliga fordringar.

Helsingfors den 23 januari 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tuija Brax /gröna
vordf. Susanna Rahkonen /sd
medl. Esko Ahonen /cent
Leena Harkimo /saml (delvis)
Lasse Hautala /cent
Anne Holmlund /saml (delvis)
Tatja Karvonen /cent
Petri Neittaanmäki /cent
Heli Paasio /sd

Lyly Rajala /saml
Jukka Roos /sd
Tero Rönni /sd
Petri Salo /saml
Pertti Salovaara /cent
Minna Sirnö /vänst
Timo Soini /saf
Astrid Thors /sv.

Sekreterare var

utskottsråd Tuomo Antila.